

Inhoudsopgave

Inleiding	17
1. Een inleiding tot de rechtswetenschap voor Curaçao, Aruba en Sint Maarten	17
2. Karakter van het boek	18
3. Leeswijzer: een overzicht	19
4. Drie thema's	22
1 Het verschijnsel 'recht'	27
1.1 Recht en moraal	27
1.2 Recht en wet	30
1.3 Recht en rechter	33
1.4 Het driehoeksmodel van recht	36
1.5 Recht in ontwikkeling	38
1.6 Een definitie van recht?	42
1.7 Oefenvragen hoofdstuk 1	44
2 Elementaire onderscheidingen en verschillende rechtsgebieden	45
2.1 Inleiding	45
2.2 Objectief en subjectief recht	45
2.3 Publiek- en privaatrecht	46
2.4 Rechtsgebieden	48
2.5 Introductie in de grote publiekrechtelijke rechtsgebieden	53
2.6 Dwingend en aanvullend recht	56
2.7 Oefenvragen hoofdstuk 2	57
3 De democratische rechtsstaat. Constitutie en grondrechten	59
3.1 De rechtsstaat	59
3.2 Constitutie en grondwet	60
3.3 Scheiding der machten. Checks and balances	62
3.4 Grond- en vrijheidsrechten	65
3.5 Het ideaal van democratische besluitvorming	71
3.6 Oefenvragen hoofdstuk 3	74

4	Wetgeving	77
4.1	Wetgevende macht en wet	77
4.2	Staatkundige structuur. Koninkrijk, landen en de BES-eilanden	78
4.3	Wetgever en wetgeving	78
4.4	Formele en materiële wetten. Hiërarchie van wetten	80
4.5	De aparte status van Bonaire, Sint Eustatius en Saba	86
4.6	Formele vereisten	87
4.7	Het verdrag	88
4.8	Toetsing	91
4.9	Oefenvragen hoofdstuk 4	94
5	Bestuur	97
5.1	De uitvoerende macht. Bestuur	97
5.2	Toekenning bevoegdheden aan het bestuur	98
5.3	Bestuurshandelingen	101
5.4	Normering van bestuurshandelingen	103
5.5	Handhaving van bestuursrecht	106
5.6	Oefenvragen hoofdstuk 5	107
6	Rechtspleging	109
6.1	Inleiding	109
6.2	Het recht op een eerlijk proces	110
6.3	De rechterlijke organisatie	115
6.4	Drie procesvormen	116
6.5	Het burgerlijk proces	119
6.6	Het strafproces	122
6.7	Het bestuursproces	125
6.8	Rechtspleging in de Caribische rechtsorde	127
6.9	Oefenvragen hoofdstuk 6	129
7	Internationaal publiekrecht	133
7.1	Inleiding	133
7.2	Bronnen van internationaal publiekrecht	135
7.3	Rechtssubjecten	137
7.4	Handhaving	139
7.5	De machtsverhoudingen binnen het Koninkrijk	140
7.6	Koninkrijksaangelegenheid en landsbelang	141
7.7	Doorwerking van internationaal recht in de nationale rechtsorde	142
7.8	De Europese Unie	142
7.9	CARICOM en de Caribbean Court of Justice (CCJ)	146
7.10	Oefenvragen hoofdstuk 7	147
8	De rechtsbronnen	151
8.1	Verschillende betekenissen van rechtsbronnen	151

8.2	Verschillende opvattingen over rechtsbronnen	153
8.3	De wet als rechtsbron	156
8.4	Het gewoonterecht als rechtsbron	160
8.5	Jurisprudentie als rechtsbron	163
8.6	Het verdrag als rechtsbron	171
8.7	Rechtsbeginselen als rechtsbron	172
8.8	Oefenvragen hoofdstuk 8	173
9	Het concordantiebeginsel	175
9.1	Inleiding	175
9.2	Context	176
9.3	Doorwerking in het positieve recht	180
9.4	Concordantie en rechtspraak	184
9.5	Voor- en nadelen van concordantie	190
9.6	Invulling van 'concordantie' in de huidige tijd	195
9.7	Literatuur	196
9.8	Oefenvragen hoofdstuk 9	200
10	Rechtsvinding	203
10.1	Inleiding	203
10.2	Eenvoudige gevallen	204
10.3	Het legitimeren van de rechtsbeslissing	205
10.4	Moeilijke gevallen	208
10.5	Tweede orde rechtvaardiging	212
10.6	Rechtsvinding in Caribisch perspectief	216
10.7	Toetsing aan het (open) systeem en rechtsbeginselen	218
10.8	Oefenvragen hoofdstuk 10	221
11	Methoden van interpretatie	223
11.1	Inleiding	223
11.2	Interpretatiemethoden in samenhang en per rechtsgebied	224
11.3	Grammaticale interpretatie	226
11.4	Systematische interpretatie	228
11.5	Wetshistorische en rechtshistorische interpretatie	230
11.6	Rechtsvergelijkende interpretatie	236
11.7	Anticiperende interpretatie	238
11.8	Teleologische interpretatie	238
11.9	Richtlijnconforme, autonome of harmoniserende uitleg	240
11.10	De uiteindelijke rechtvaardiging van het rechtsoordeel	243
11.11	Oefenvragen hoofdstuk 11	245
	Jurisprudentieregister	247
	Trefwoordenregister	253

Serielijst SNAAR

263